

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

Освітньо-професійна програма «Екологія»

Рік навчання 1, семестр I,
форма навчання денна

Галузь знань

10 Природничі науки

Спеціальність

101 Екологія

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Кафедри
та викладач

Кафедра екології

Викладач: Шевченко Валентина Григорівна

Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=X6SIrr4AAAAJ&hl=uk>

E-mail: v.h.shevchenko@udu.edu.ua

Лінк на курс в Moodle (за наявності) *: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=1641>

I. Основна
мета/цілі
навчання

Опанування здобувачем вищої освіти знань щодо оптимального існування людини в екологічно безпечному навколишньому середовищі та збереження генофонду людської популяції та набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722.

II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі

Навчальна дисципліна обов'язкова

Цикл професійної підготовки

III. Обсяг
навчальної

Кількість кредитів

6

Загальна кількість годин

180

дисципліни	Лекційні заняття	38
	Семінарські/практичні заняття	47
	Самостійна робота	95
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	<p>Змістовий тематичний модуль 1</p> <p>Екологія людини – міждисциплінарна наука про взаємовідносини організмів з навколишнім середовищем</p> <p>Тема 1. Предмет та завдання екології людини.</p> <p>Тема 2. Життєве середовище людини.</p> <p>Тема 3. Урбанізація. Екологічні проблеми міста.</p> <p>Тема 4. Природні ресурси і людина.</p> <p>Тема 5. Атмосфера і людина.</p> <p>Змістовий тематичний модуль 2</p> <p>Антропогенний вплив на природу і стан здоров'я людей.</p> <p>Тема 6. Навколишнє середовище та репродуктивне здоров'я людини.</p> <p>Тема 7. Адаптація людини.</p> <p>Тема 8. Життя людини в екстремальних умовах.</p>	
IV. Результати навчання	<p>ПРН02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПРН03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПРН07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням інноваційних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>ПРН09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>ПРН19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.</p>	
VI. Порядок і критерії оцінювання	<p>Поточний контроль – опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти), тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи (35-60 балів).</p> <p>Підсумковий контроль – екзамен у I семестрі, усні відповіді на питання екзаменаційного білета або тестування (1-40 балів).</p> <p>Критерії оцінювання</p> <p><u>Під час усних відповідей:</u> повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p>	

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VI. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;
- 3) творчі роботи – 5 балів;
- 4) оформлення документів – 2 бали;
- 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;
- 6) тестові модульні контрольні роботи – до 10 балів.

VII. Основні інформаційні

1. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з освітньої компоненти «Екологія людини» / Укладачі: Онищук І.П., Коцюба І.Ю. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 33 с.

ресурси

2. Некос А. Н. Екологія людини: підручник для студ. еколог. спец. вищих навч. закл. / А. Н. Некос [и др.] ; Комісія з екології науково-методичної ради МОН України, Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна. - Х. : [б.в.], 2007. - 336 с.
3. Плаксієнко І. Л. Екологія людини: особистісна складова [Текст] : монографія / І. Л. Плаксієнко. - Полтава : Смірнов А. Л. [вид.], 2018. - 212 с.
4. Салтовський О.І. Основи соціальної екології: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. - 382 с.
5. Солошенко О.В та ін. Визначення коефіцієнта екологічної відповідності умов проживання людини: методичні рекомендації до виконання лабораторно-практичної роботи з основ екології. –Х.: ХНТУСГ, 2012. - 16 с. URL: <https://www.twirpx.com>.
6. Троянський О. І. Екологія людини / О. І. Троянський. - Житомир : Волинь, 2005.– 127с.
7. Удод В. М. Екологія людини : навч. посіб. для студ. спец. 7.070801 "Екологія та охорона навколишнього середовища" / В. М. Удод [и др.] ; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К. : КНУБА, 2004. - 128 с.
8. Фекета І.Ю. Екологія людини . Методичні матеріали для студентів географічного факультету спеціальності: 014.07 Середня освіта (Географія), 106 Географія – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла» , 2020. – 48 с.
9. Хоботова Е. Б. Екологія людини : підручник / Еліна Борисівна Хоботова ; Харків. нац. автомобільно-дорож. ун-т. – Харків : ХНАДУ, 2019. – 343 с.

---

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри екології
протокол № 1 від 30.08.2024 р.*
